

SOCIETY FOR THE
DISSEMINATION OF
THE SCIENCES,
BUGÁT PÁL
ASSOCIATION

ROMÁN ANDRÁS

MŰEMLÉKVÉDELMI NYÁRI EGYETEM

(49. EGRI MŰEMLÉKVÉDELMI NYÁRI EGYETEM)

LEHETŐSÉGEK ÉS MÓDSZEREK A MŰEMLÉKEKBEN REJLŐ ÉRTÉKEK HELYREÁLLÍTÁSÁRA

2019. JÚNIUS 27 - JÚLIUS 3.

EGER

ANDRÁS ROMÁN

SUMMER UNIVERSITY ON MONUMENT PROTECTION

(49th EGER SUMMER UNIVERSITY ON MONUMENT PROTECTION)

POSSIBILITIES AND METHODS FOR COGNITION AND RESTORATION THE IMMANENT

VALUES OF MONUMENTS

27 JUNE – 3 JULY 2019

A Román András Műemlékvédelmi Nyári Egyetem követve a bevált és jól ismert hagyományait 2019-ben is a legújabb tudományos és gyakorlati eredményekre támaszkodva, rendezi meg továbbképzési programját. Az évenként megrendezett esemény számára az ICOMOS minden évben más aktuális témát választ. Ebben az évben:

ÚJ LEHETŐSÉGEK ÉS MÓDSZEREK A MŰEMLEKÉKBEN REJLŐ ÉRTÉKEK HELYREÁLLÍTÁSÁRA

címmel rendezi meg továbbképzési programját.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága egyik *legfontosabb feladatának* tekinti a *műemlékekkel foglalkozó szakemberek továbbképzését, naprakész ismereteik bővítését*. E célkitűzés megvalósítását szolgálja, a minden évben más, aktuális témát választó **Román András Műemlékvédelmi Nyári Egyetem**. Az idén immár 49-ik alkalommal megrendezésre kerül, itthon és külföldön széles körben ismert és elismert akkreditált szakmai továbbképzés és nemzetközi fórum egyedülálló jelentőséggel bír nemcsak a hazai, hanem nemzetközi műemlékvédelemben is.

A 21. században számos új módszer és technológia kínál lehetőséget a műemlékekben rejlő, korábban nem ismert értékeinek feltárására és bemutatására. Mindnyájunk (szakemberek, tulajdonosok, kezelők, beruházók, önkormányzatok stb.) számára nagy kihívás és nagy felelőség, hogy az új lehetőségek nyújtotta ismereteket a műemlék helyreállítások írott és íratlan szabályainak betartásával a közösség és az utánunk következő generációk hasznára és okulására bemutassuk, hasznosítsuk. Feladatunk az alkotásokba kódolt értékek megtalálása, és az azokhoz kapcsolódó történetek visszafejtése, valamint az így megtalált értékek adaptív hasznosítása a közösség és az egész társadalom hasznára.

Nemzetközi elemzések bizonyítják, hogy a műemlékekben rejlő érték történeti és kulturális jelentősége mellett, **jelentős gazdasági és foglalkoztatási tényező is**. Az értékek feltárása, hiteles bemutatása, fenntartható hasznosítása helyi, nemzeti és európai szinten is közösségi érdek, ami csak naprakész tudással rendelkező, együttműködni képes és együttműködésre kész szakemberek munkája nyomán valósulhat meg. **A nyári egyetem olyan nemzetközi szakmai fórum, amelynek oktatási programja elméleti alapokon nyugvó gyakorlati segítséget nyújt a továbbképzésben résztvevő szakemberek munkájához.**

A műemlékekben rejlő érték megőrzésének komplex, sokszereplős feladatait a változások elemzéséből kiindulva, a legújabb tudományos eredményekre támaszkodva fogjuk taglalni. Célunk, hogy minél szélesebb körű kitékintéssel mutassuk be az értékek feltárásának új módszereit, a megőrzés elméleti hátterét, napjaink tudományos, technikai eredményein nyugvó gyakorlati feladatait, európai célkitűzéseit. Elemezzük a társadalmi és gazdasági igények folyamatos változásának hatását, a kihívásokat, valamint az érdekeltek együttműködését szolgáló módszereket, eszközöket is. A megoldások megismerését hazai és külföldi esettanulmányok sora fogja segíteni. A témaköröket történeti és társadalmi környezetbe ágyazva mutatjuk be. A műemlékek - tágabban az örökség - értő, szakszerű megőrzésének céljait és megoldásait, **kreatív hasznosításuk feladatait kiváló hazai és külföldi előadók közreműködésével biztosítjuk**

Az előadások 40-45 percesek. A résztvevő szakemberek mindennapi feladatainak eredményes megoldását

- az elméleti és az egyes szakterületeket érintő összefoglaló előadások mellett, esettanulmányok sorának elemzése, valamint
- az adott téma több oldalról megvilágított részletei, összefüggései is segítik
- A hallottak elsajátításához viták, helyszíni bemutatók, fórum-szerű programok és csoportos foglalkozások járulnak hozzá.
- A **Hallgatók Fórumán a résztvevő szakemberek** beszámolnak saját munkájuk aktuális témához kapcsolódó eredményeiről, tapasztalatairól elősegítve a nemzetközi hallgatóság szakmai tapasztalatcseréjét.
- A hagyományos **egynapos tanulmányút**, valamint a **félnapos egri városlátogatás** célja, hogy a hallgatók az egyes helyszíneken az érdekelt szakemberek bevonásával ismerjék meg és értékeljék a **tágabb régióban**, valamint **Eger történeti belvárosában** a témához illő példák tanulságait.
- **Az előadók Európa különböző régióiból, a hallgatók zöme a közép-európai régióból érkezik**

A műemlékek védelme, megőrzése és helyreállítása csapatmunka. **A helyreállítások folyamatában a különböző területeket képviselő szakemberek mellett fontos szerepet játszanak a változó hasznosítási igények és a közhangulat is.** Ahogyan a védendő műemlékek köre bővül és változik térben és időben, úgy kap egyre nagyobb jelentőséget a hasznosság és a hasznosítás igénye. A **kényes egyensúly, a közös nevező megtalálása az érintettek feladata és kötelessége. A nyári egyetem programja 2019-ben a műemlékekben rejlő értékek feltárásához bemutatásához és hasznosításához kíván elméleti alapokon nyugvó gyakorlati segítséget nyújtani a résztvevőknek.**

A nyári egyetem elismert továbbképzési lehetőség, amely az „**élethosszig való tanulás**” keretében a műemlékes szakemberek, a döntéshozók, tulajdonosok, önkormányzati és örökségvédelmi szakemberek, valamint az elkötelezett civilek mozgásterét és megoldási lehetőségeit kívánja megvilágítani. A továbbképzés hallgatói és előadói a műemlékes szakma szinte minden területéről érkeznek, rendszeresen üdvözölhetünk szakembereket a környező és a távolabbi európai országokból, sőt más földrészekről is – Dél-Amerikától Afrikáig, Ázsia országaiból, Japántól Indiáig. Érdeme a nyári egyetemnek, hogy segíti azoknak a határon túli – magyar és nem magyar – szakembereknek a munkáját és szakmai eszmecseréjét, akik a magyar kulturális identitás megőrzéséhez kapcsolódó örökségvédelemmel foglalkoznak.

A nyári egyetemet akkreditált képzésnek fogadják el a BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM a MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA akkreditációs bizottsága, amely 2018-ban 8,5 kredit pontot ítél a résztvevőknek „szabadon választható” kategóriában.

A nyári egyetem nemzetközi jellegének megfelelően a továbbképzés teljes ideje alatt **angol nyelvű szinkrontolmácsolást biztosít**. A továbbképzés előadásait és azok illusztrációját archiváljuk. Ennek köszönhetően az elhangzottak szerkesztett változata kétnyelvű multimédiás kiadvány formájában publikálható. Az eddig elkészült kiadványok az Országos Széchényi Könyvtár nyilvántartásában ISSN és ISBN számmal is rendelkeznek és megtalálhatók a nyári egyetem honlapján.

A MŰEMLEKVÉDELMI NYÁRI EGYETEM TÉMÁI AZ ELMŰLT 48 ÉVBEN

1971. Magyarország műemlékei
1972. Műemléki helyreállítások előkészítése
1973. Építészeti helyreállítás és városrendezés
1974. A műemlékek helyreállításának problémái
1975. A magyar műemlékvédelem távolatai (Múltunk jövője)
1976. A műemlékvédelem elvi alapjai
1977. A műemlék-helyreállítás gyakorlata
1978. A műemlék és környezete
1979. A népi építészet emlékeinek védelme
1980. A magyar műemlékvédelem sajátos vonásai
1981. Képzőművészeti emlékek védelme
1982. Műemlékvédelem és társadalom
1983. Agrár- és ipartörténeti emlékek védelme
1984. Városméretű műemlékvédelem
1985. Népi építészeti emlékeink védelme
1986. Régészeti műemlékek védelme
1987. Új műemlékfajták – műemlékállományunk bővülése
1988. Népek és nemzetek közös építészeti öröksége
1989. A műemlékvédelem és társtudományai
1990. A barokk kor műemlékei
1991. Műemléki belső terek
1992. A történeti városok védelme és kartája
1993. A világ kulturális és természeti öröksége
1994. Műemlék lakóházak
1995. Várak és várkastélyok
1996. A XX. század műemlékei
1997. Műemlék-helyreállítások tegnap – ma – holnap
1998. A műemlékek sokszínűsége
1999. Műemlék és természet
2000. Húsz évszázad műemlékei
2001. Informatika a műemlékvédelemben
2002. A műemlékek immateriális dimenziói
2003. Veszélyben az örökség
2004. A műemlékek védelmének módszerei és lehetőségei
2005. Élvoalbeli műemlékek védelme
2006. „Kis Műemlék” – Nagy érték
2007. Ki törődik és hogyan a műemlékkel?
2008. Ki törődik és hogyan településeinkkel?
2009. Műemlékek helyreállítása és helyreállíthatósága (társadalmi igények)
2010. Műemlékvédelem – Kutatás
2011. Történeti terek és térkapcsolatok
2012. Történeti szerkezetek szerepe a műemlékvédelemben
2013. Műemlékvédelem – Fenntarthatóság, Megőrzés és Hasznosítás
2014. Sokoldalú szakmai együttműködés a műemlék helyreállítások és a műemlékvédelem szolgálatában
2015. Műemlékek helyreállításai – Mit, Miért, Hogyan?
2016. Helyreállítási feladatok – Társadalmi igények
2017. A műemlék helyreállítások gyakorlati feladatai
2018. Az európai örökség és az örökségturizmus – feladatok és kihívások

A ROMÁN ANDRÁS NYÁRI EGYETEM PROGRAM TERVEZETE

AZ ELŐADÓK FELKÉRÉSE FOLYAMATBAN

Elnök: Fejérdy Tamás

BEVEZETŐ ELŐADÁSOK

AZ ÉRTÉKÍTÉLET TÖRTÉNETI VÁLTOZÁSAI

Előadó: Mezős Tamás

AZ ICOMOS ÉRTÉKSZEMLÉLETE A KARTÁK TÜKRÉBEN

Előadó: Szmygin, Boguslaw

MATERIALIZMUS ÉS IDEALIZMUS A (MAGYAR) MŰEMLÉKVÉDELEMBEN

Előadó: Nagy Gábor

ELMÉLET ÉS GYAKORLAT - ÖSSZEGZŐ ELŐADÁSOK

MŰEMLÉKI ÉRTÉK MEGŐRZÉSE ÉS HELYREÁLLÍTHATÓSÁGA A VÁROSBAN

Előadó: Meggyesi Tamás

MŰEMLÉKI ÉRTÉK A KERT ÉS TÁJÉPÍTÉSZETBEN

Előadó: Jámbor Imre

MŰEMLÉKEK TÁGULÓ KÖREI – FELADATOK ÉS KIHÍVÁSOK

Előadó: Haba Péter

AZ ALKALMAZOTT MŰVÉSZETEK SZEREPE ÉS JELENTŐSÉGE

Előadó: Bóna István

OBJEKTÍV ÉRTÉKSZEMLÉLET - KUTATÁSI MÓDSZEREK ÉS EREDMÉNYEK

Előadó: N.N

AZ ÉRTÉKEK FENNTARTHATÓSÁGA ÉS HELYREÁLLÍTHATÓSÁGA – KÉRDÉSEK, KÉTSÉGEK ÉS VÁLASZOK

Előadó: Luijendijk, Gert Jan

FÉLNAPOS TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS – EGER PÉLDÁINAK HELYSZÍNI TANULMÁNYOZÁSA

HALLGATÓK FÓRUMA

EGÉSZ NAPOS TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS - A RÉGIÓ PÉLDÁINAK HELYSZÍNI TANULMÁNYOZÁSA

ESETTANULMÁNYOK – HAZAI ÉS KÜLFÖLDI PÉLDÁK

RÉSZ ÉS EGÉSZ KAPCSOLATA, KASSA PÉLDÁJA

Előadó: *Markušova, Tina*

REKONSTRUKCIÓK A GYULAI VÁRBAN

Előadó: *Feld István*

A ZIRCI DUBNICZAI –REGULY HÁZ KUTATÁSÁNAK EREDMÉNYEI

Előadó: *Koppány András*

A VALLÁSSZABADSÁG HÁZA KOLOZSVÁROTT

Előadó: *Furu Xénia*

ÚJ FUNKCIONÁLIS IGÉNYEK ÉS A JERUZSÁLEMI SZENT SÍR-TEMPLOM

Előadó: *Hila Keren*

A SZABADKAI ZSINAGÓGA HELYRÁLLÍTÁSA

Előadó: *Máté Zsuzsa*

A MŰEMLEKI ÉRTÉK HELYREÁLLÍTÁSA - A KÁRPÁTALJAI TISZABÖKÉNY GÖRÖG KATOLIKUS TEMPLOMÁNAK PÉLDÁJA

Előadó: *Káldi Gyula*

A VÁROSLIGETI OLOF PALME - HÁZ FELÚJÍTÁSÁRÓL

Előadó: *Sághi Attila*

AZ APATINI SÖRGYÁR HELYREÁLLÍTÁSA – MIT, MIÉRT, HOGYAN?

Előadó: *Draganić, Anica*

A BÉKÉSCSABAI VASÚTÁLLOMÁS HELYREÁLLÍTÁSA

Előadó: *Bánszky Szabolcs*

A NYÁRI EGETEM TAPASZTALATAINAK ÖSSZEGZÉSE

ZÁRÓ ESEMÉNYEK